

Facadeopdeling af varmeanlæg

– er det bæredygtigt?

Danvak Dagen 12. april 2023

Bæredygtigt

Hvad er det?

Den Danske Ordbog:

.. som sikrer eller indebærer holdbare positive resultater uden at ødelægge det foreliggende grundlag

Steffen Petersen

Full Professor
Department of Civil and Architectural Engineering
Aarhus University

*At noget er "bæredygtigt", er per definition et spørgsmål om **det absolutte** – enten er det bæredygtigt, eller også er det ikke.*

Noget kan ikke være "lidt bæredygtigt" ligesom man heller ikke kan være "lidt gravid".

Men det kan være mere eller mindre **klimabelastende**.

Totaløkonomi

Hvad er det?

Den Danske Ordbog:

samlet økonomisk beregning, der inddrager alle relevante forhold

Kim Haugbølle

Senior Researcher
PhD at BUILD - Department of the Built Environment
Aalborg University

*Totaløkonomi er en metode til at **sammenligne to eller flere alternative løsninger**, hvor fordelingen af anskaffelsessum og driftsudgifter er forskellige.*

Facadeopdeling af varmeanlæg

Baggrunden for og formålet med kravet i DS 469

Omkostningerne ved anlæg og drift af varmeanlæg med forskellige

- Opbygninger
- Styringsformer

Betydningen af bygningens

- Udformning og beliggenhed
- Anvendelse
- Isoleringsstandard og tæthed

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

DS 469 Krav til styring af fremløbstemperatur

Baggrund for krav

1991:

2002:

2013:

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

DS 469 Krav til styring af fremløbstemperatur

Baggrund for krav

1991:

Varmegiveres styring og regulering

Varmegivere skal være forsynet med de **nødvendige styrings- og reguleringsanordninger**, således at det forudsatte termiske indeklima opnås og fastholdes, og unødvendigt energiforbrug undgås samtidigt med, at betjeningen er enkel for forbrugerne.

vejledning:

Det vil normalt være nødvendigt at **styre fremløbstemperatur, tryk og/eller : vandstrøm afhængigt af udeklimaet.**

Ved mindre anlæg kan styringen normalt foretages manuelt. **Ved større anlæg bør styringen foretages automatisk.**

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

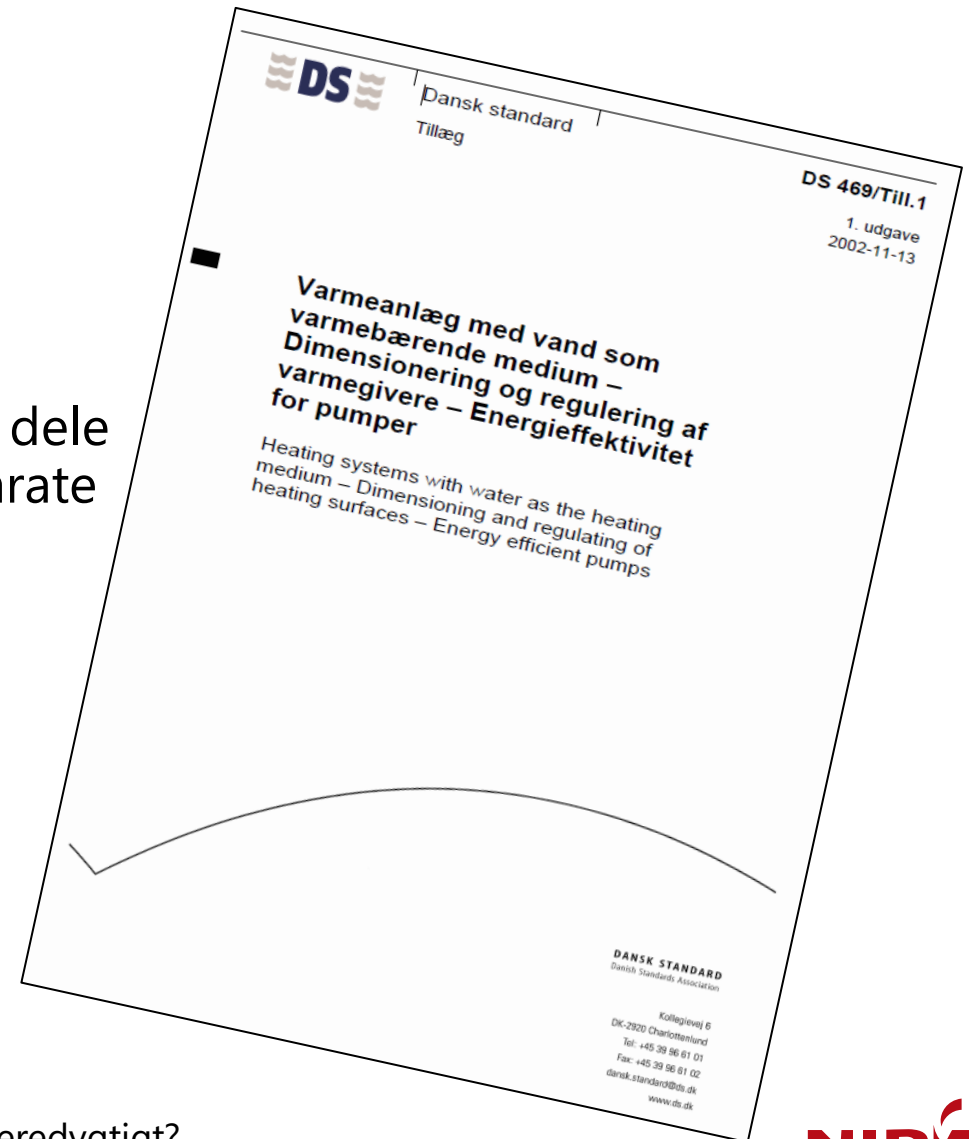
DS 469 Krav til styring af fremløbstemperatur

Baggrund for krav

2002:

Varmeanlæg skal forsynes med automatisk styring af fremløbstemperaturen efter udetemperaturen.

Ved forskellige behov for fremløbstemperatur i forskellige dele af bygningen eller anlægget, skal anlægget opdeles i separate zoner med individuel styring af fremløbstemperaturen.

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

DS 469 Krav til styring af fremløbstemperatur

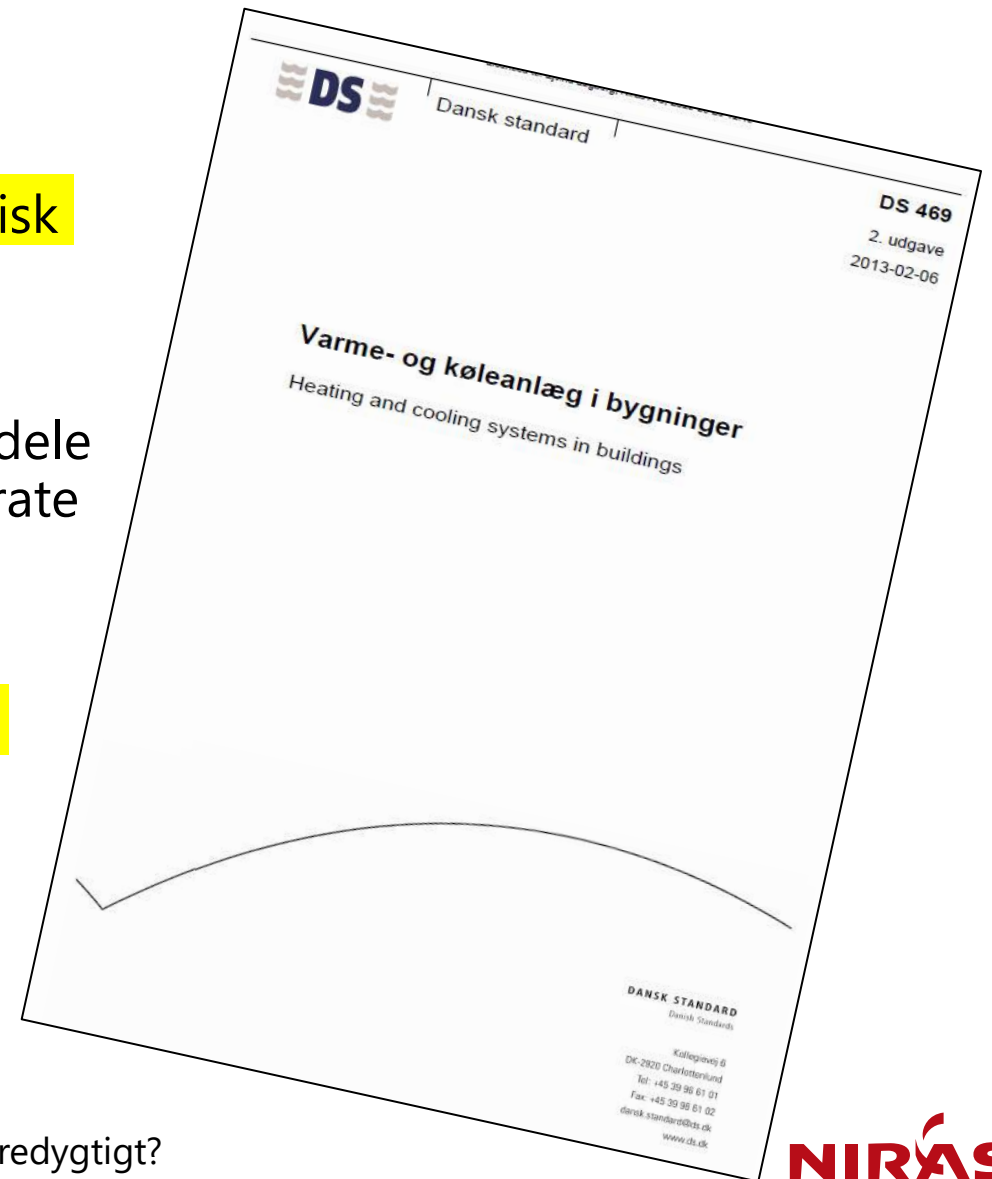
Baggrund for krav

2013:

Centralvarmeanlæg skal forsynes med kontinuert, automatisk styring af fremløbstemperaturen efter varmebehovet.

Ved forskellige behov for fremløbstemperatur i forskellige dele af bygningen eller anlægget, skal anlægget opdeles i separate zoner med individuel styring af fremløbstemperaturen.

I større bygninger opdeles anlægget efter orienteringen af facaderne og kompensering for solindfaldet på facaden.

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

DS 469 Krav til styring af fremløbstemperatur

Formål med krav

2013:

Fremløbstemperaturstyring skal sikre, at varmetabet fra fordelingsnettet er så lille som muligt.

IKKE PRIMÆRE FORMÅL

Burde have været:

Fremløbstemperaturstyringen skal sikre, at varmegivernes ydelse er tilpasset varmebehovet.

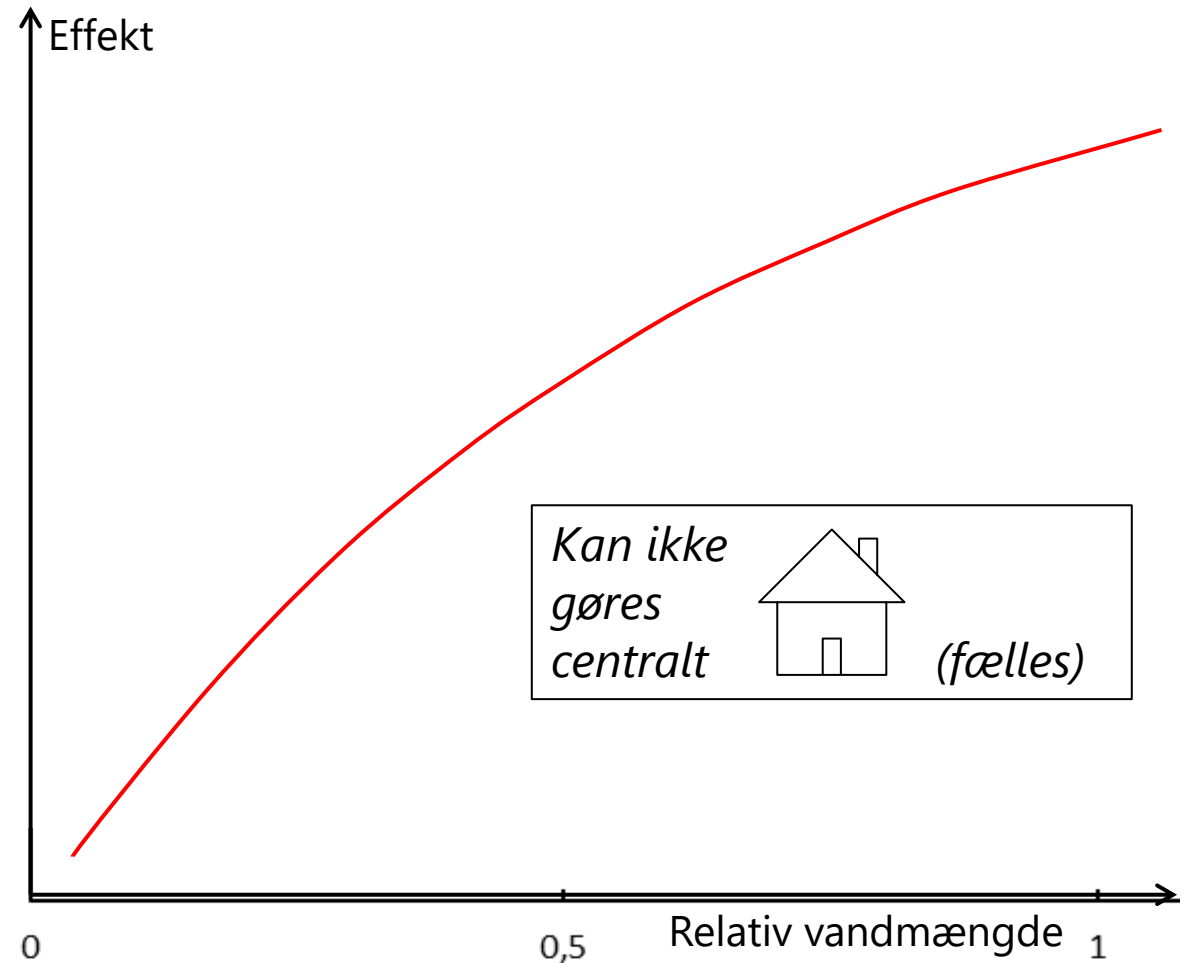
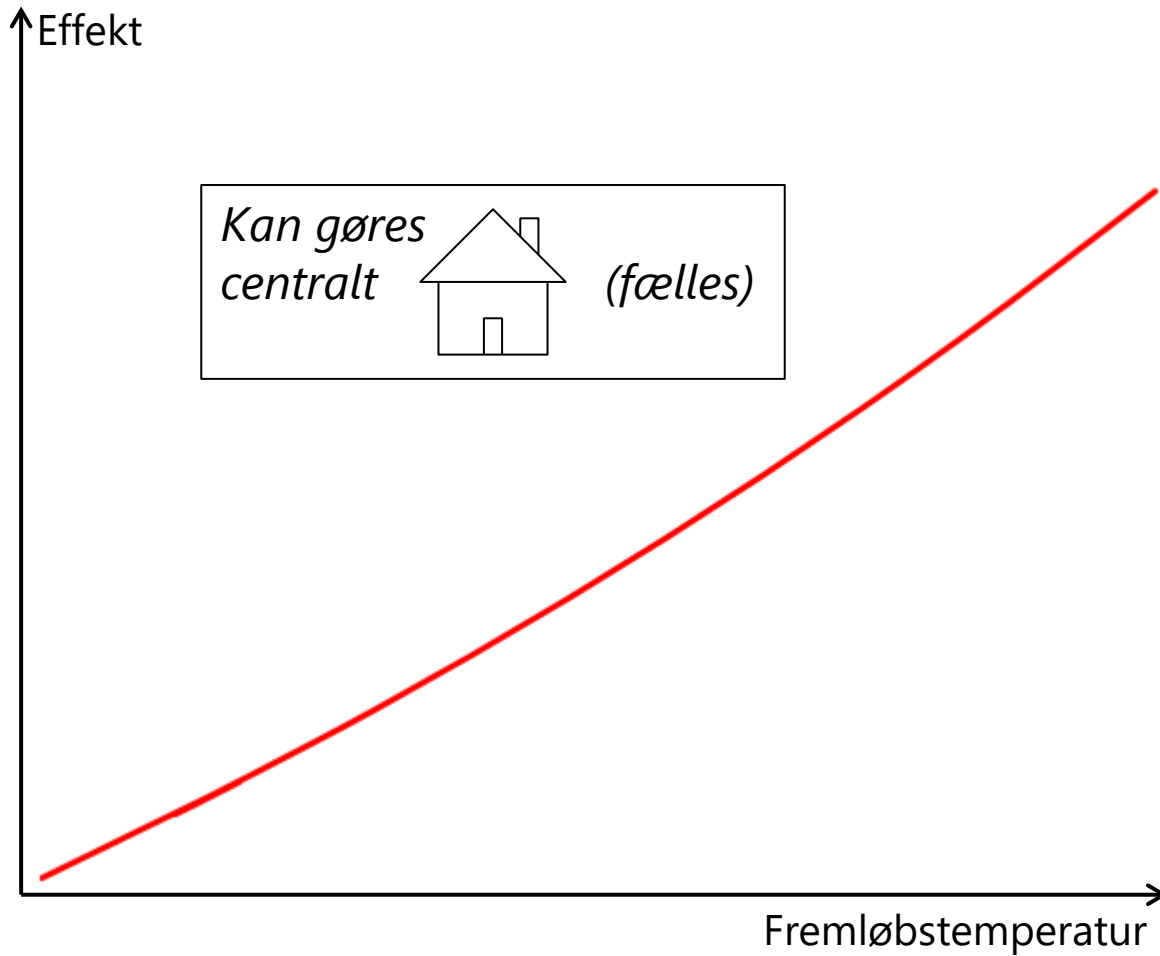

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

DS 469 Krav til styring af fremløbstemperatur

Formål med krav

Omkostningerne ved *anlæg* og drift

Uden facadeopdeling

1 VVX/Blandekreds
1 pumpe
1 styring
Kort rørlængde
Stor rørdimension

Med facadeopdeling

2 (el. flere) VVX/Blandekredse
2 (el. flere) pumper
2 (el. flere) styringer
Vejrstation m. sol + evt. vind nødv. for optimal styring
Længere rørlængde – afh. af opbygning
Mindre rørdimension

Omkostningerne ved anlæg og *drift*

Uden facadeopdeling

Fremløbstemperatur styres af udetemperatur

Ingen korrektion for sol eller vindretning

Højere fremløbstemperatur end nødvendigt til facade med sol eller læ

Varmegivernes ydelse ikke tilpasset varmebehovet

Større energiforbrug end nødvendigt

Med facadeopdeling

Fremløbstemperatur styres af udetemperatur

Korrektion for sol + evt. vindretning

Fremløbstemperatur kan tilpasses den aktuelle påvirkning fra sol og vind

Varmegivernes ydelse tilpasset varmebehovet

Energiforbrug ikke større end nødvendigt

MEN

Styringen skal indstilles korrekt!

Omkostningerne ved anlæg og *drift*

Uden facadeopdeling

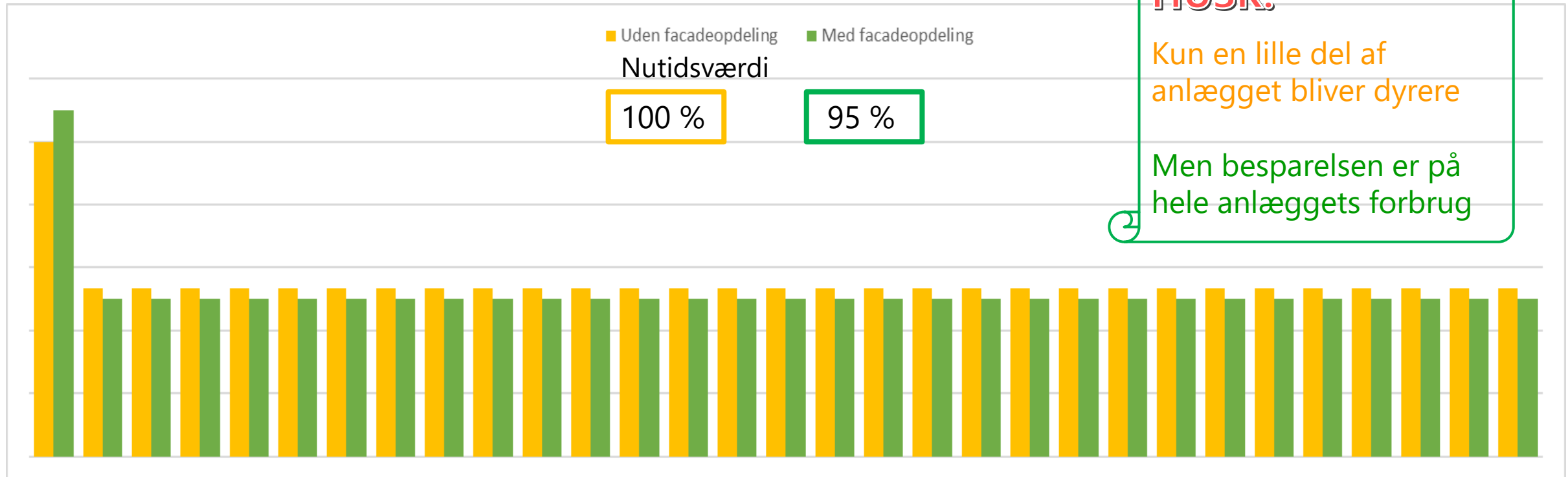
Anlæg billigst

Drift dyrest

Med facadeopdeling

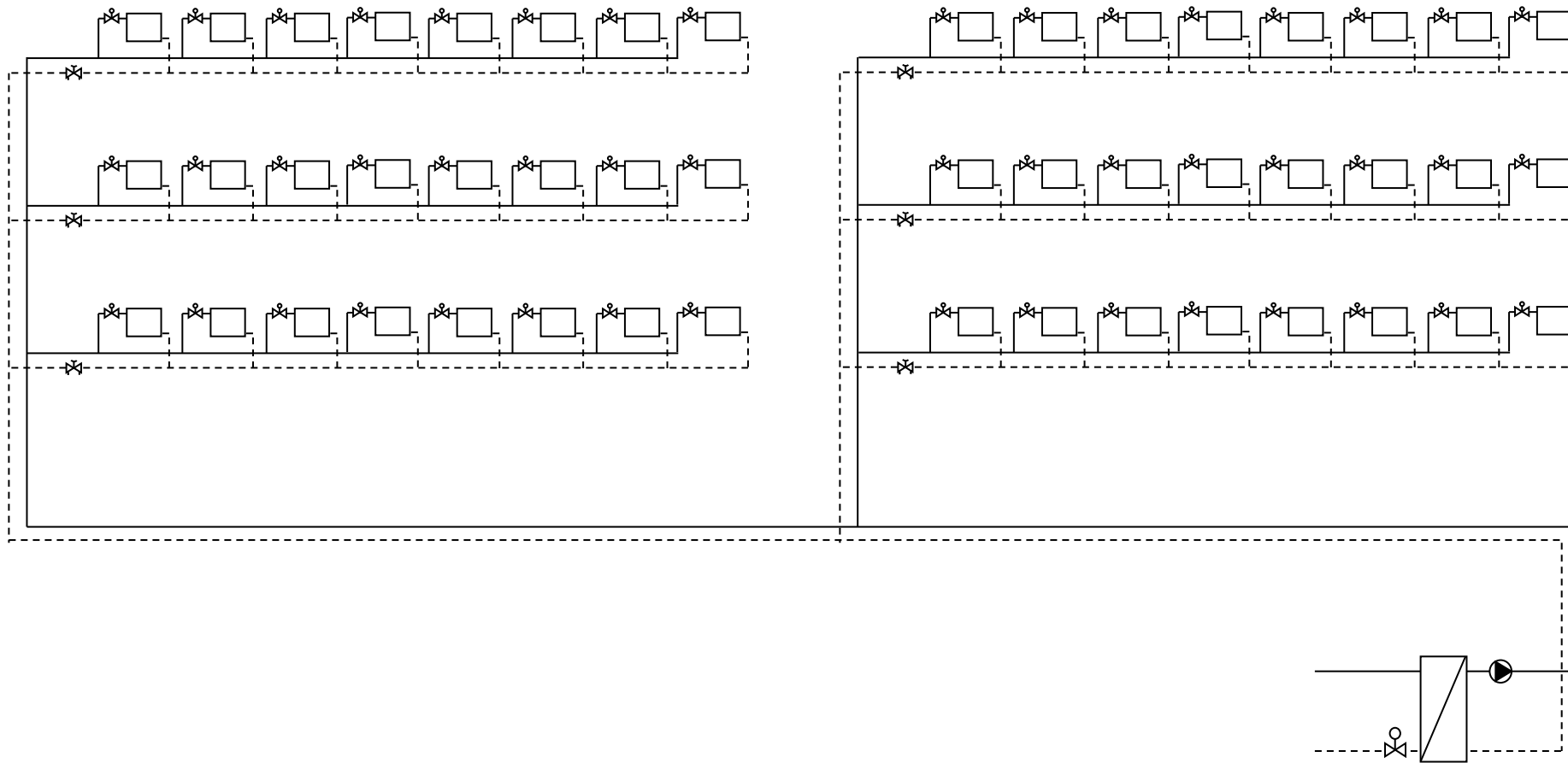
Anlæg dyrest

Drift billigst

Facadeopdeling af varme anlæg – er det bæredygtigt?

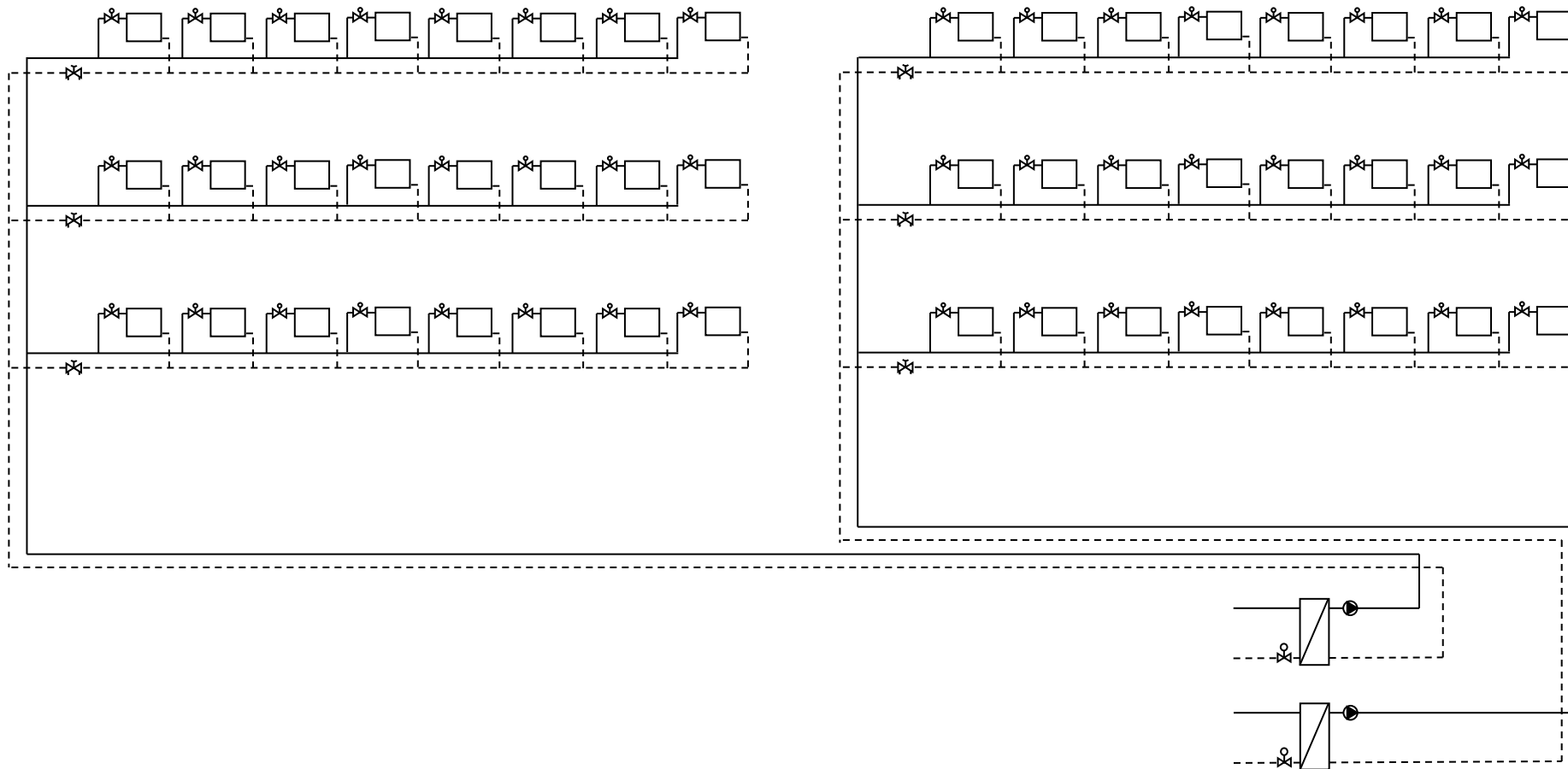
Varmeanlæggets opbygning

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

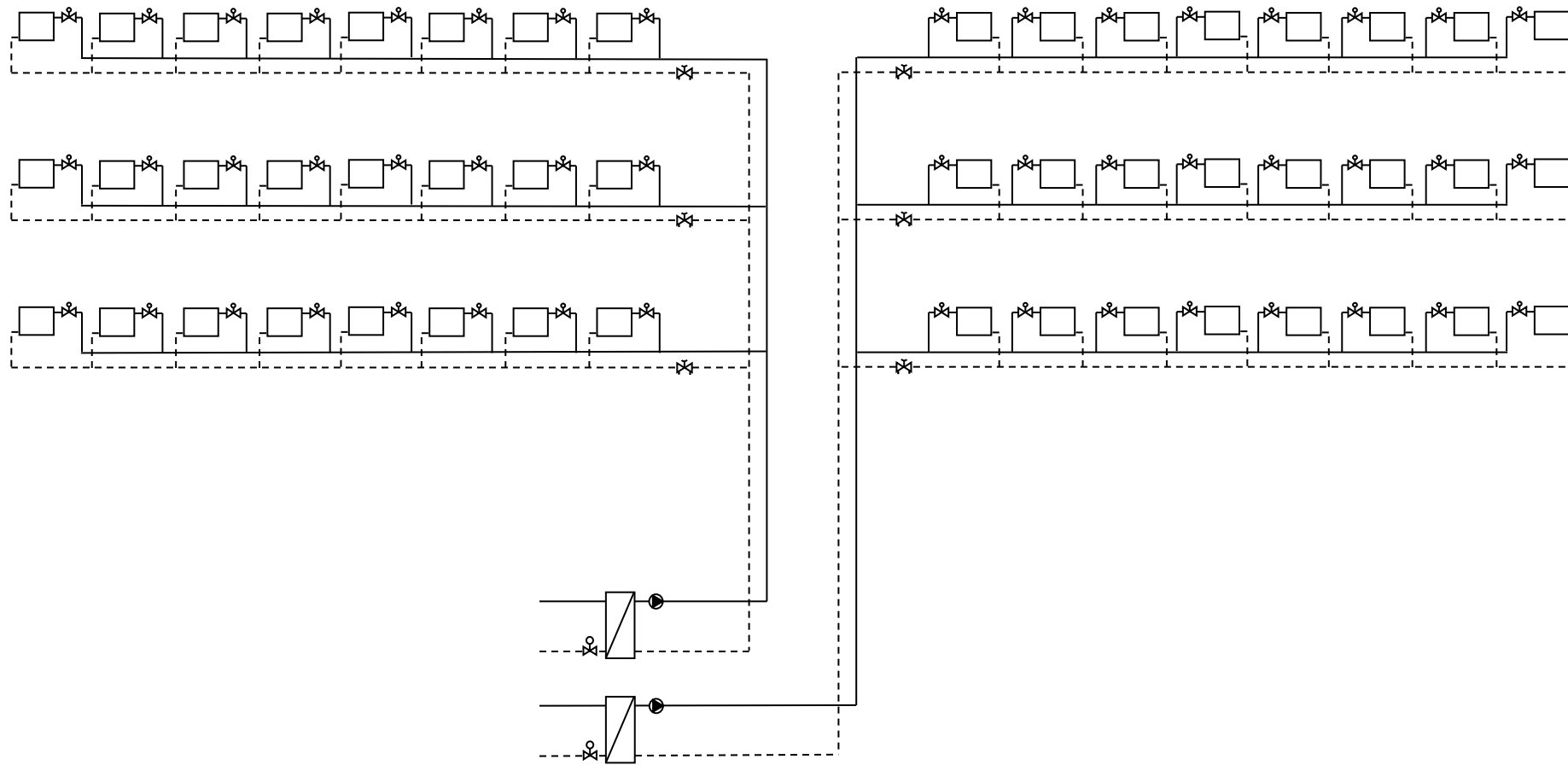

Varmeanlæggets opbygning

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

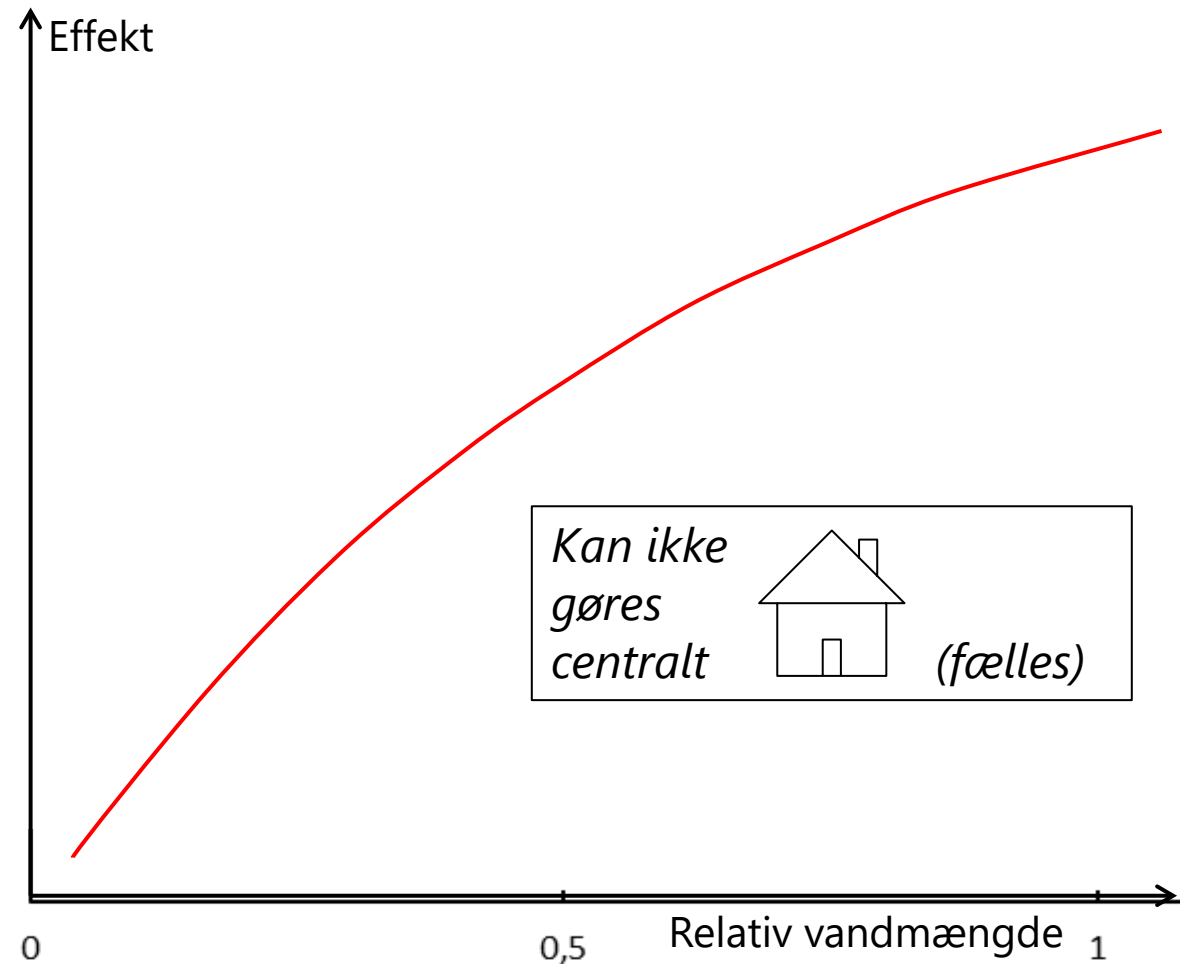
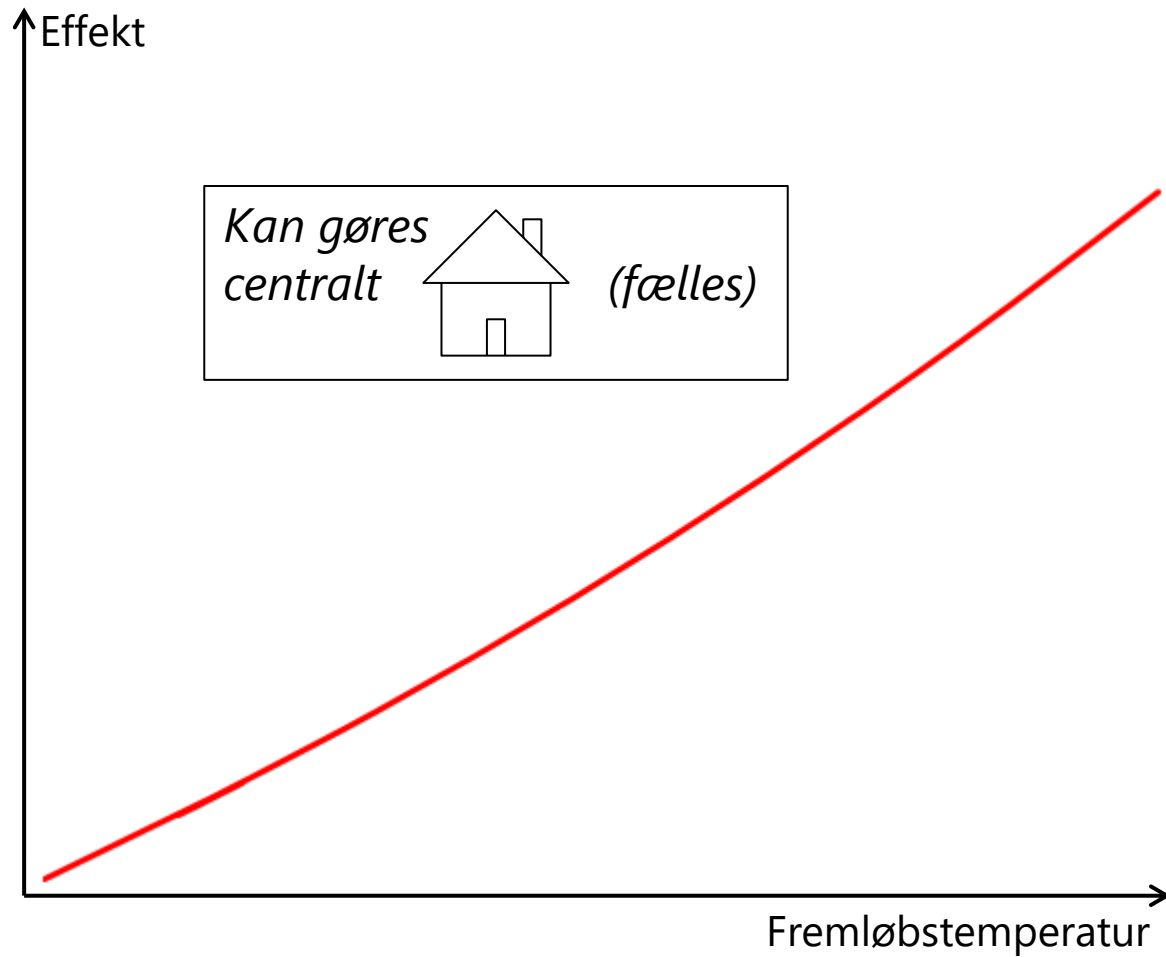
Varmeanlæggets opbygning

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Varmeanlæggets styring

Hvordan styres varmegiverne?

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Varmeanlæggets styring

Hvordan styres varmegiverne?

Termostatiske (selvirkende) aktuatorer (hver varmegiver)

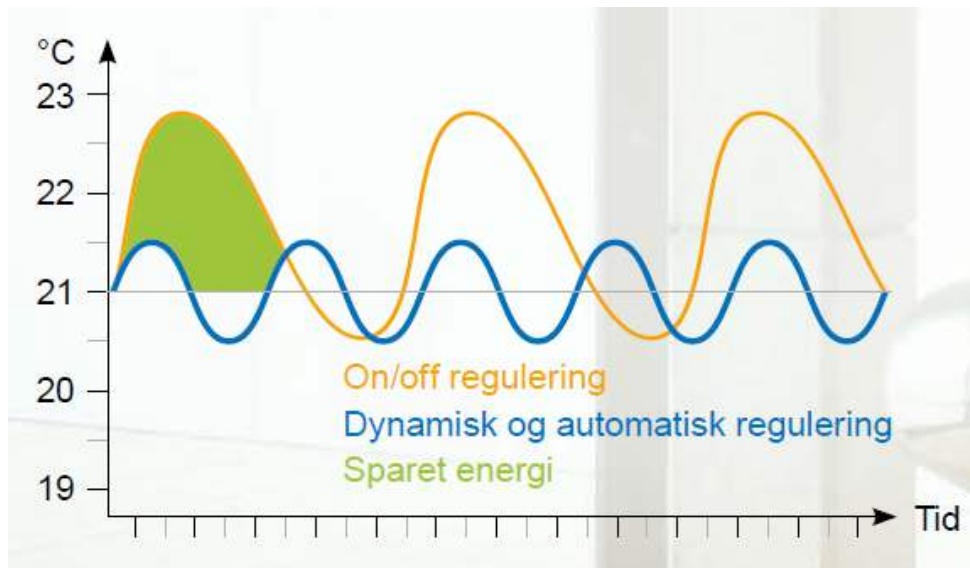
– betjent af brugerne

Elektriske aktuatorer (hver varmegiver)

– centralt styret

Intelligent styring (puls/pause regulering) (hver varmegiver el. område)

– centralt styret

Energibesparelse:

- Op til 8 % sammenlignet med "on/off"-regulering
- Op til 12 % sammenlignet med ikke indregulerede "on/off"-regulering
- Op til 20 % sammenlignet med ikke indregulerede systemer uden rumregulering

Kilde: Uponor Smatrix Pulse gulvvarmestyring

Bygningens udformning og beliggenhed

Facadernes orientering/skygger

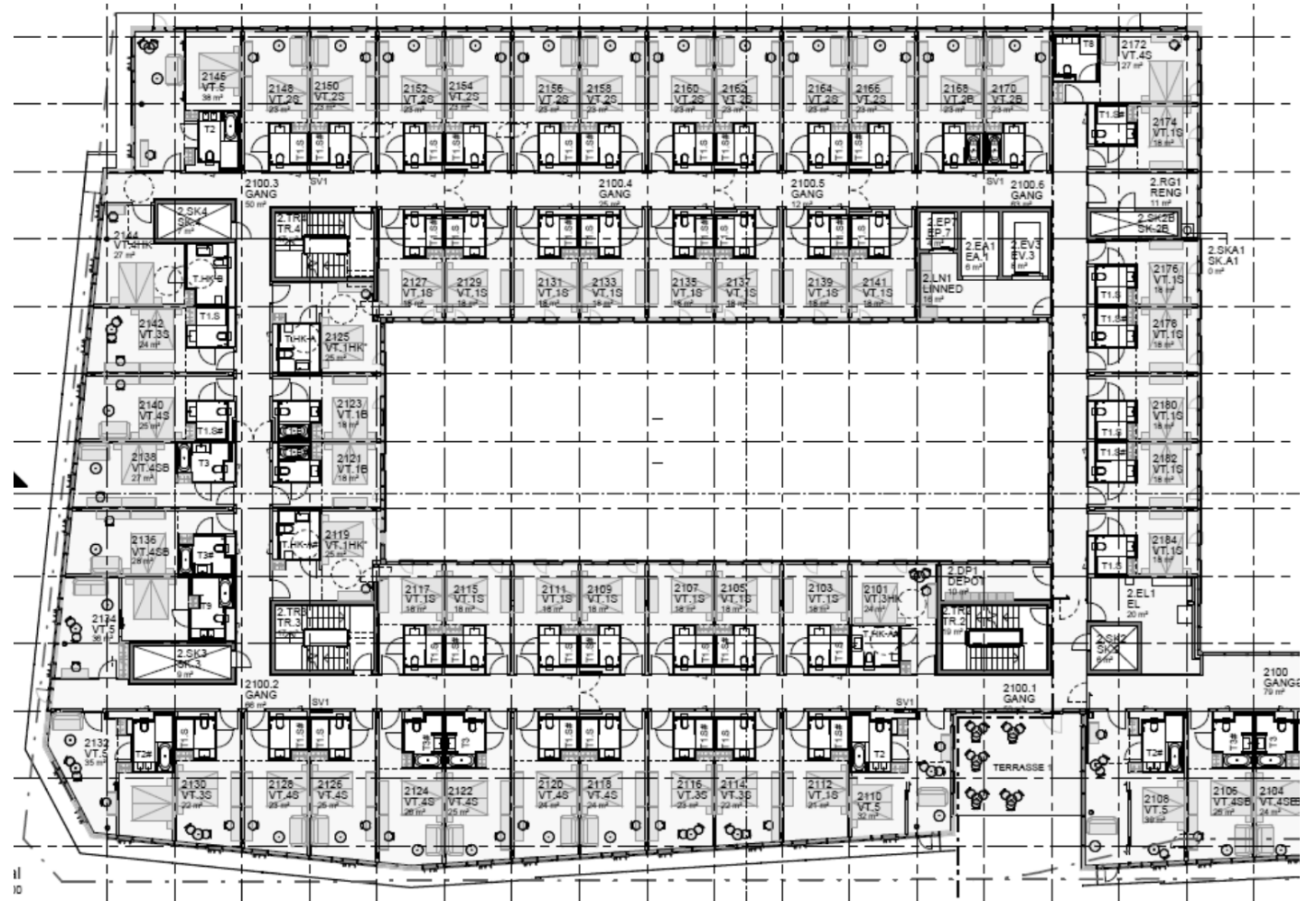

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Bygningens udformning og beliggenhed

Facadernes orientering/skygger

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Bygningens udformning og beliggenhed

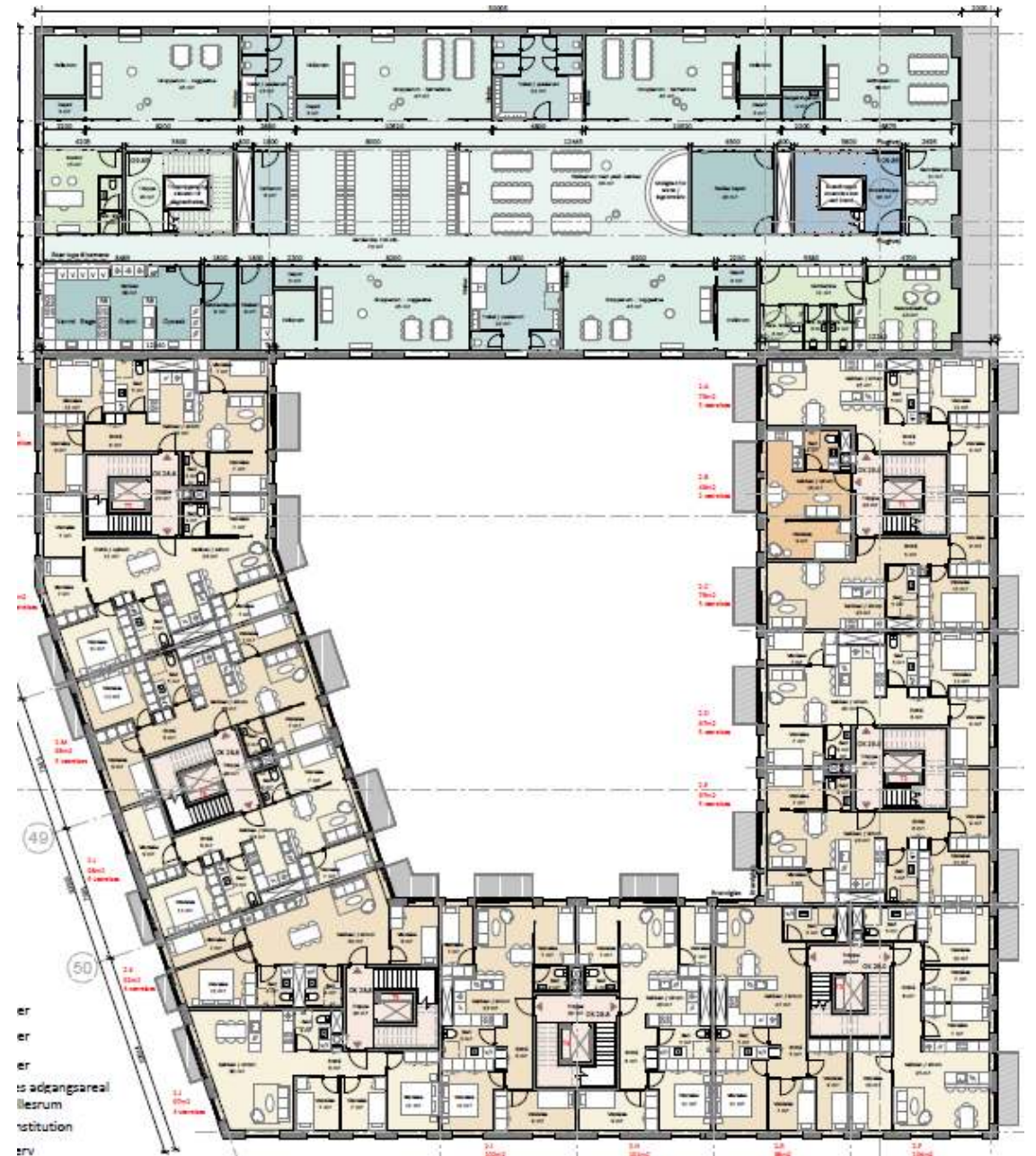
Facadernes orientering/skygger

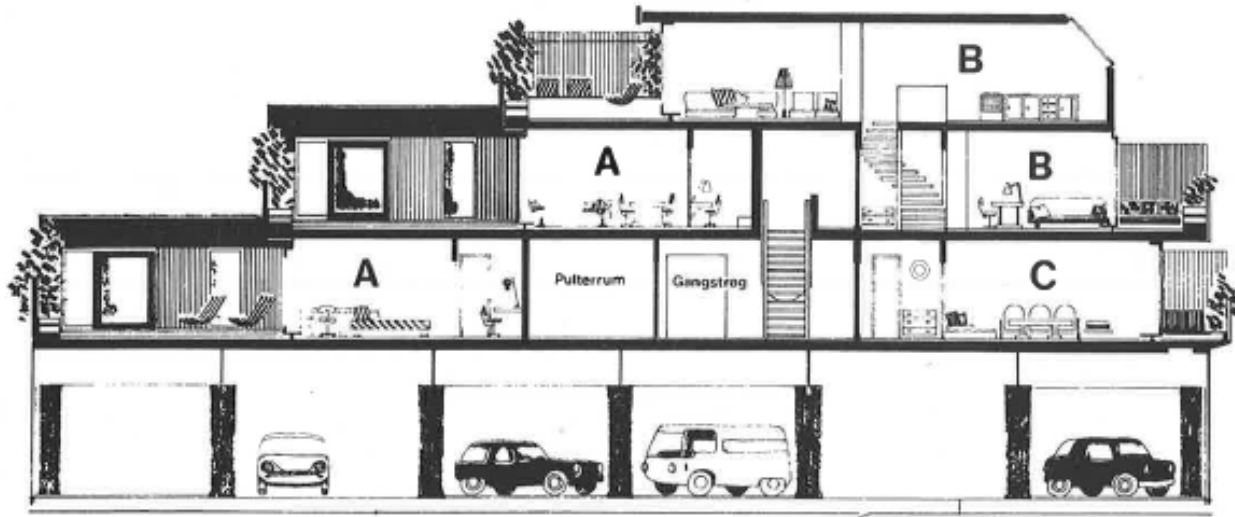
Bygningens udformning og beliggenhed

Facadernes orientering/skygger

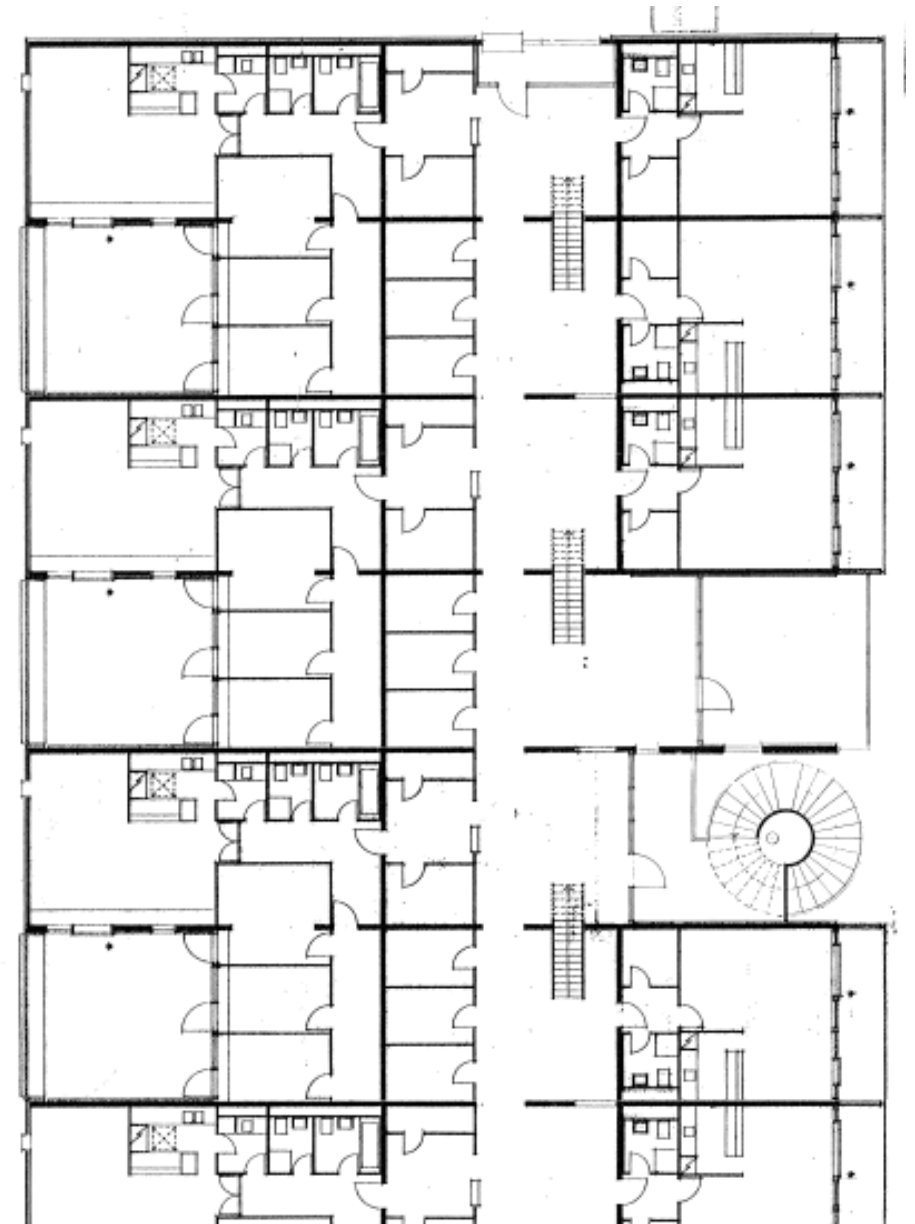

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Bygningens udformning og beliggenhed

Individuelle BV-VVX
Puls/pause reg. af radiatorer pr. bolig
Korr. f. udetemp., sol & vindstyrke/retning
Termostatiske radiatorventiler

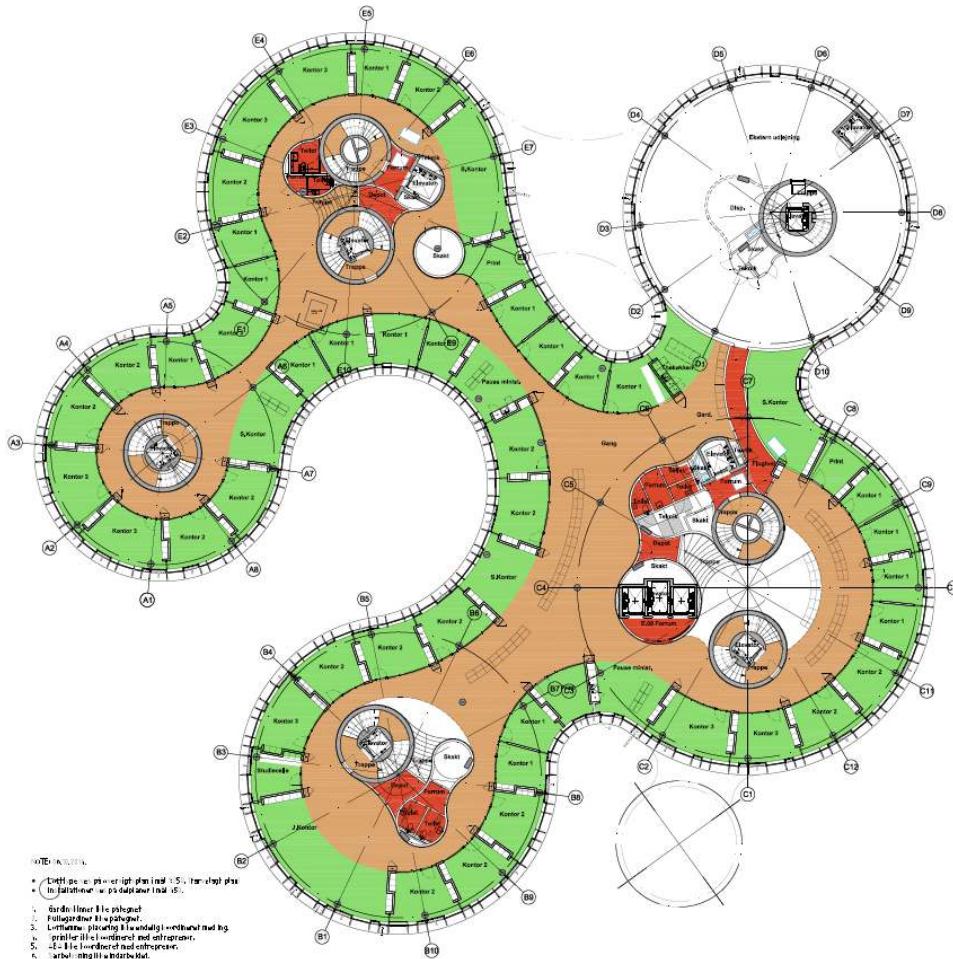

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Bygningens udformning og beliggenhed

Facadernes orientering/skygger

Puls/pause
regulering af
varme-/køle-
lofter efter
rum-
temperatur

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

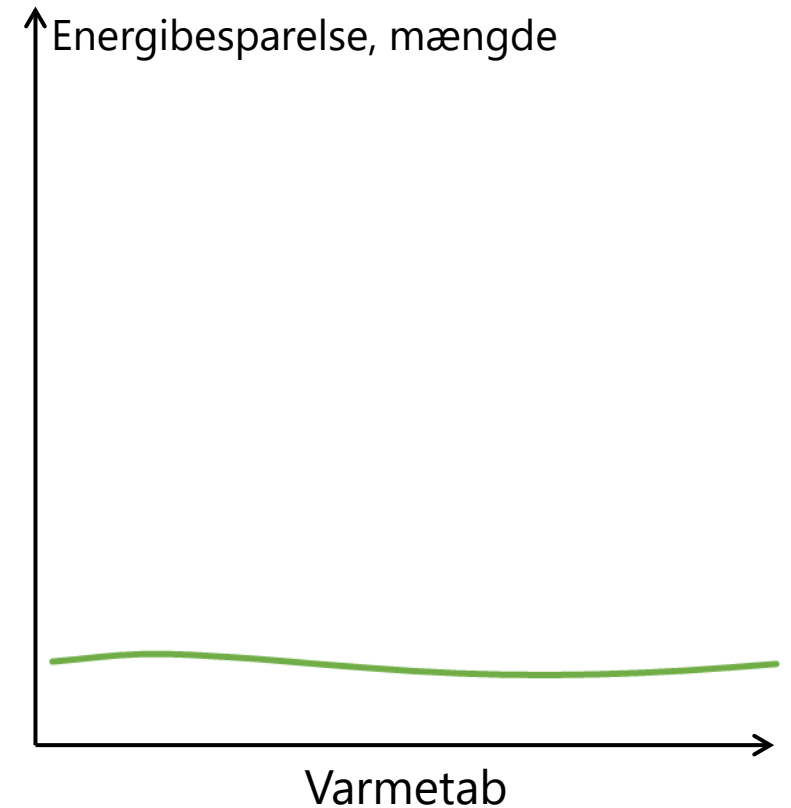
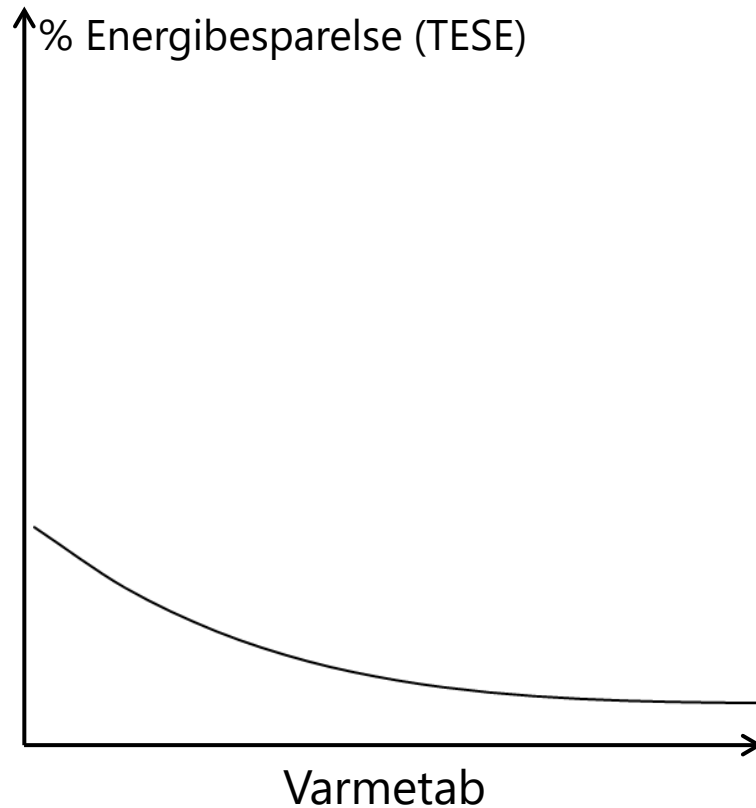
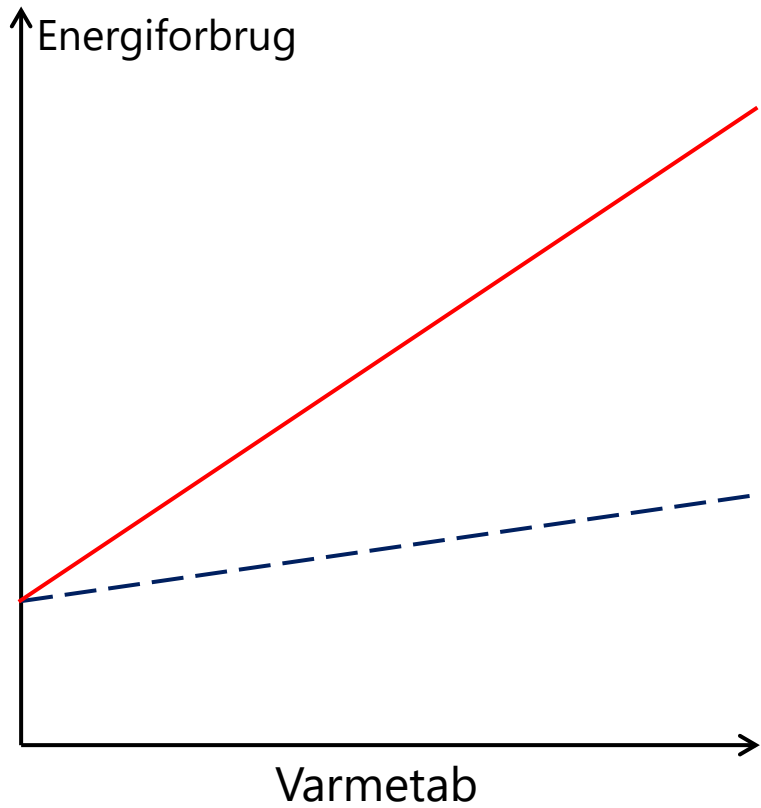
Bygningens anvendelse

Kontor	Dagtimer, 5 dage/uge
Daginstitution	Dagtimer, 5 dage/uge
Boliger	Hele døgnet, 7 dage/uge
Skole	Dagtimer + aften, 5 dage/uge
Sygehus	Hele døgnet, 7 dage/uge
Hotel	Hele døgnet, 7 dage/uge

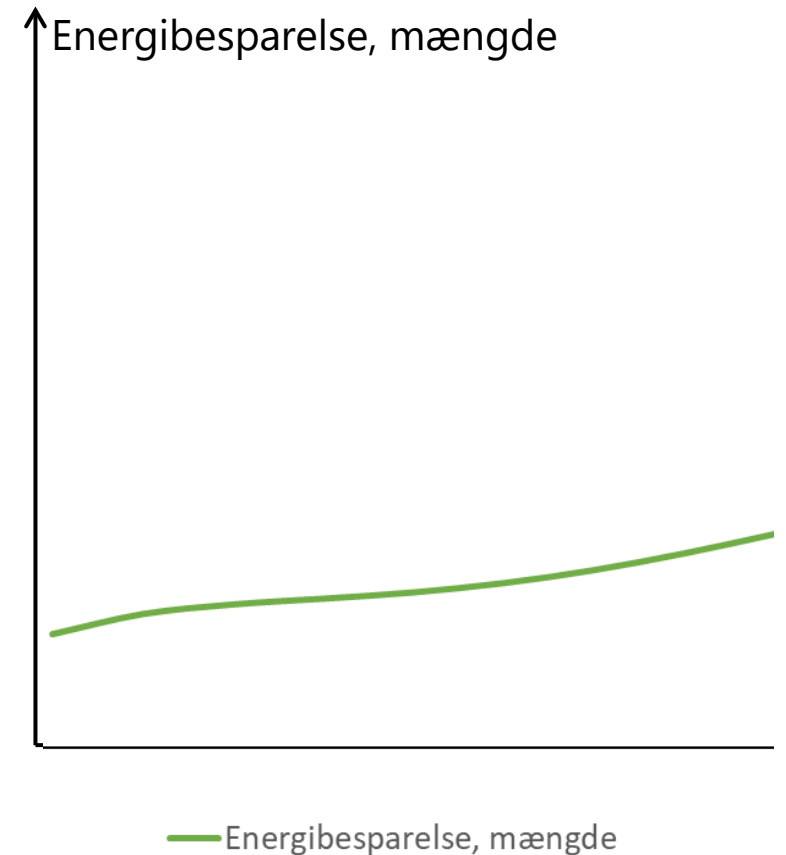
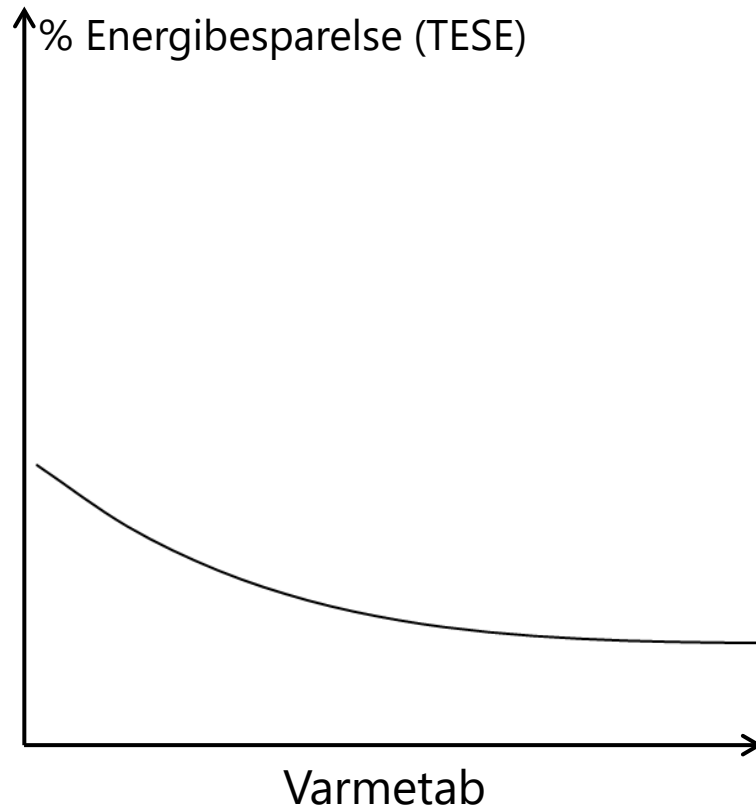
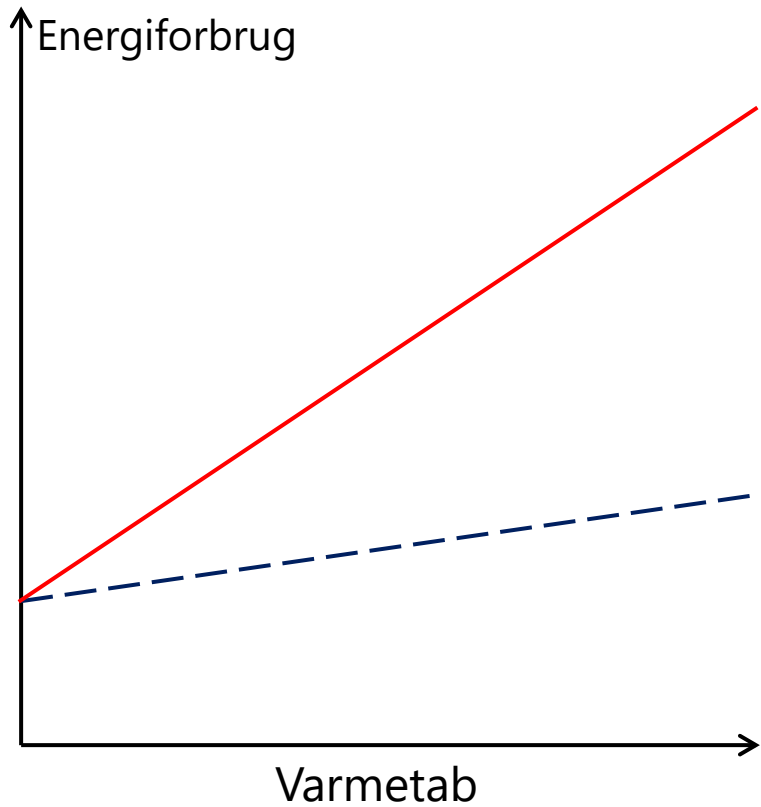

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

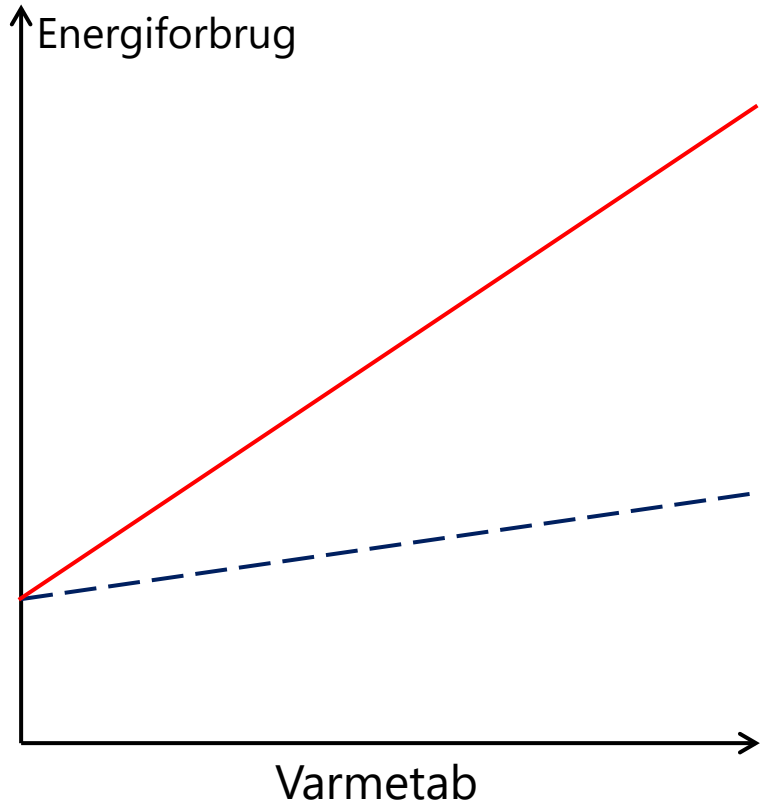
Bygningens isoleringsstandard og tæthed

Bygningens isoleringsstandard og tæthed

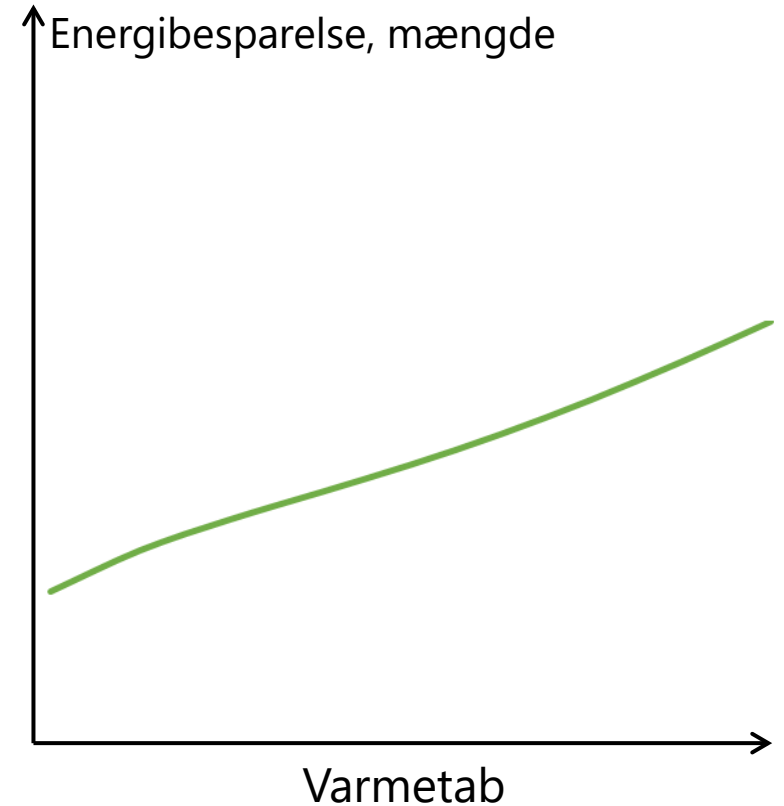
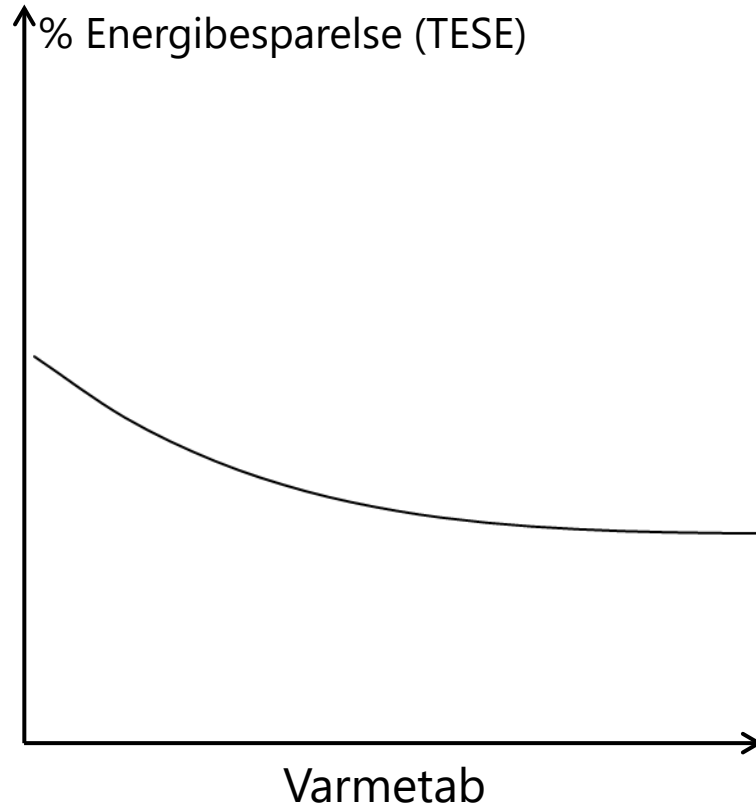

Bygningens isoleringsstandard og tæthed

— Transmissionstab

- - - - - Ventilationstab

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?

Opsummering

Illustration by Alexandre Magnin - Sustainabilityillustrated.com

Hvorfor facadeopdeling?

Varmegivernes ydelse tilpasses varmebehovet

Totaløkonomi

Dyrere anlæg – billigere drift

Projektering

Planlæg opbygning og styring tidligt i projektforsløbet

Muligheder og besparelspotentiale

Vurdér ud fra bygningens udformning, anvendelse, isoleringsstandard og tæthed
- samt driftspersonalets kompetencer

Facadeopdeling af varmeanlæg – er det bæredygtigt?